

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 46 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACTIA
ȘI ADMINISTRATIJA
Târgul Inului Nr. 30INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tariful
și învalia.Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

România nouă.

— Reforma agrară și electorală. —

I.

Salutăm cu deosebită satisfacție reformele, cari s'au anunțat luni în 24 Februarie în camera română. Scriitorul acestor rânduri a fost martor la entuziasmul în mijlocul căruia s'a desfășurat proiectul de revizuire a constituției.

Mărturisesc sincer, că poate nici odată n'am simțit un moment mai solemn ca acela, când am văzut cu câtă înțelegere bărbații de stat ai României s'au angajat la munca cea mare, care va reorganiza România de ieri și de azi punând-o pe temelii cele mai solide.

Talpa țării, țărănimea nu va mai fi o clasă neglijată, o imensă cantitate fără rost, ci i-se va da și ei suflet. Marea răsplătă pentru înaltele virtuți ale acelei țărâni se anunță din locul cel mai chemat. Dorobanțul care în cinci zile a fost la porțile Sofiei va fi răsplătit după merit pentru virtuțile sale de-o strălucire fără pereche. Pământul pe care acest dorobanț l'a apărât cu o vitejie legendară, dar care din nenorocire nu era al lui, deacum va fi al lui și el îl va apăra cu mai multă dragoste, cu mai multă îndărjire și patria va avea pentru el un rost cu mult mai înălțător.

Ignorat cu desăvârșire până acum, țărânul român cu nimic nu se ridică mai presus de starea dobitoacelor. Și situația lui era adusă ca pildă de ignoranță și de decădere de toți dușmanii.

Ungurii de pildă deatâteaori ne-au spus, că țărânul din Ardeal e superior celui din România, că situația noastră — a Românilor din Ungaria — e cu mult mai bună decât a mulțimii de heloți din țară.

Scriitorul acestor rânduri deatâteaori a auzit ridicându-se această acuză.

O pildă! Eram la academia de drept din Dobrița. Un profesor de istorie, de un șovinism neîntrecut, se adresa de atâtea ori cătră noi, un mic grup de ascultători români — cu această acuză. Simțiam tot deatâteaori cum mi-se urcă sângele în față. În sufletul meu simțiam, că acuza adusă nu e lipsită de bază și

nu știam ce să răspund, nu găsim vorba hotărâtoare, vorba sinceră, grea, cu care să desmint pe profesorul șovinist.

Astăzi însă așa ști ce să-i răspund. L-aș privi mândru în față și i-aș arăta hotărârea, prin care țărânul român va fi înălțat la rangul de om, căci el e păstrătorul și simbolul existenței țării românești.

Reforma agrară și electorală care s'a anunțat în camera română sunt menite să creeze România nouă și în același timp ele cimentează o conștiință care până acum se mișca în cadre de tot flexibile.

Când se va ști, că soarta mulțimii e alta în țară, că țărânul de acolo are pământ, că el e considerat ca cetățean, că și el are dreptul de a juca un rol în vieța politică, că e pus pe-o treaptă egală cu cei cari până acum erau singurii cari guvernau România, atunci cadrele vor deveni mai sigure, conștiința națională nu se va mai clătina, unirea în gânduri și simțăminte va prinde rădăcini mai adânci, apropierea va fi mai spontană, mai caldă, mai sinceră, îndoiala și ignoranța vor dispărea și pe orizontul vieții românești se va afirma tot mai real și puternic unitatea conștiinții naționale.

Noi cei de peste hotare, cari luptăm pentru democrația sinceră, pentru dreptate și egalitate, cari suntem aderenții votului universal, cari purtăm luptă înverșunată împotriva tendințelor cari au în vedere spoliarea noastră economică, urmărind cu deplină satisfacție traducerea în faptă a marilor reforme din țară. Ș-am fi deplin mulțămiiți ș-am aplauda din tot sufletul dacă acestor reforme li se va da cadrele cele mai largi: pământ suficient țărânimii și vot universal tuturor Românilor din Regat. Pentru că să fie o țară fericită, mândră și glorioasă acolo la gurile Dunării, spre care noi cei de un sânge cu cei de acolo să privim cu dragoste, iar dușmanii s-o respicteze.

Din corpurile legiuitoare române. În ședința de Marți a Senatului a urmat o discuție vie în jurul propunerii de revizuire a constituției, în decursul căreia d-nii Al. Marghiloman, B. Păltineanu și N. D. Xenopol au precizat punctul de vedere al opoziției, cum s'a făcut aceasta în ședința de luni a camerei. Oratorilor opoziției le-a răspuns prim-ministrul Brătianu motivând necesitatea propunerii de revizuire.

La cameră s'a început discuția asupra răspunsului camerei la Mesajul Tronului. Au luat cuvântul d-nii Elefterescu, Teodorescu, C. C. Arion și C. Iarca.

În cercurile guvernamentale — scrie ziarul «Minerva» — se afirmă cu precizie că actualul Parlament va fi dizolvat cel mai târziu la 1 Aprilie și că alegerile pentru Constituanta vor începe la 26 Aprilie, fiind făcute după actualele liste electorale.

Colegiile de Cameră vor fi convocate pentru zilele de 26, 28 și 30 Aprilie, iar cele de Senat pentru 2 și 4 Mai. Colegiile universitare vor alege pe cei doi senatori la 6 Mai.

La 11 Mai vor fi ultimele alegeri de balotaj, la colegiul II de Senat.

Constituanta ar urma să fie convocată cel mai târziu la 15 Mai.

După constituirea birourilor, cele două corpurile legiuitoare revizioniste vor proceda la alegerea comisivilor cari urmează să întocmească textele modificatoare ale Constituției.

Va fi câte o comisie pentru reforma agrară, reforma electorală, constituirea noului Senat și pentru chestia responsabilității miniștrilor.

După alegerea acestor comisii Camerele revizioniste vor fi prorogate până la Septembrie, când vor începe discuțiile asupra textelor propuse pentru modificarea Constituției.

Se motivează această amânare a discuțiilor asupra revizuirii prin faptul că la sfârșitul lui Mai sau începutul lunii Iunie, va fi celebrată căsătoria A. S. R. Prințesei Elisabeta cu Principele moștenitor al Greciei. Cu acest prilej deci Parlamentul revizionist n-ar putea lucra.

Criza parlamentară austriacă. Astăzi se întrunește din nou Reichsrath-ul austriac. Sunt însă puține speranțe, că parlamentul să-și poată continua lucrările. E mai mult ca

sigur, că săptămâna viitoare parlamentul va fi din nou ajurnat pe timp nedeterminat. Pe luna Aprilie se vor convoca delegațiunile cu delegații aleși anul trecut. Într'aceea guvernul va face din nou încercări pentru restabilirea ordinii parlamentare. În cazul când aceste încercări n-ar duce la rezultatul dorit, — ceea-ce e foarte probabil — Reichsrath-ul va fi dizolvat la teamnă.

„Noi și Ungurii”.

O conferință a d-lui A. D. Xenopol.

Distinsul academician și profesor univ. din Iași dl. A. D. Xenopol a ținut în 23 Febr. v. sub titlul de mai sus o importantă conferință la teatrul Pastia din Focșani în fața unui auditoriu numeros. Eruditul conferențiar, a cărui expuneri au fost urmărite cu o deosebită atențiune, a spus între altele:

Voința omenească are puțină importanță în prefacerea popoarelor. Sunt curente și împrejurări, și evoluția care hotărâște soarta națiilor. Nu admit nici teoria fatalismului, care ne-ar pune în inacțiune, așteptând totul de la evoluție. Intervenția omului constă în aceea de a face tot binele posibil pentru pregătirea idealului național.

În ultimul război românii au lucrat de acord cu evoluția, bulgarii contra evoluției. Este o greșală a atribui lui Daneff dezastrul Bulgariei; cauza cea adevărată este puterea mare despre care am vorbit mai sus: evoluția. Analizând lupta ce se desfășoară peste Carpați între unguri și români, oratorul arată că cei dintâi se căsnesc, să strivească un popor; ceilalți își apără existența.

Noi avem dreptul, ei luptă contra dreptului. Noi nu ucidem pe nimeni, ei vor să se dezvolte nimicind pe alții. Evoluția și de aici e de partea noastră.

Și tocmai acest lucru știindu-l ungurii se străduiesc ca prin desnaționalizare să ne destrugă.

În univ. însă, nu se dezvoltă decât idealurile ce au la bază dreptul.

E zadarnic încercarea de a-și asigura existența prin desnaționalizarea poporului românesc de rasă arică, rasă superioară mongolilor, cari nu s'în stare să priceapă noțiunea de dreptate.

Vorbitorul continuând descrie împrejurările în care s'a născut chestiu-

nea naționalităților în Austro-Ungaria și criza în care a ajuns în ultimul timp acest stat poliglot din cauza deșteptării națiilor ce stăpânește.

Impăcarea așa de trimbitată dintre unguri și români nu s'a făcut și nu din cauza contelui Tisza sau a partidului național, ci a duteilor care separă pe cele două popoare. Va birui ce-l ce va fi sortit mai tare de evoluție.

Ce datorie au românii din Fomânia liberă? Suntem datorii să păstrăm ceea ce avem. Ce avem? Avem o naționalitate unitară, care vorbește aceeași limbă, are aceleași tradiții și aspirații comune locuind pe pământul cuprins între Nistru și Tisa. Aceasta să n'o pierdem.

Cu toate defectele lor șoviniste ungurii sunt un popor energetic. Cu energia lor au reușit să țină în frața naționalitățile și numai astfel se explică cum ideea maghiară este susținută de 20 milioane de suflete. În Austria fiind mai multe state, puterea de coeziune este mai mică. În Ungaria nu sunt naționalități recunoscute.

De fapt, ungurii conduc trebile monarhiei și jumătatea ungurească are preponderență asupra celeilalte părți austriace. Prietenia noastră cu monarhia de peste Carpați e nefirescă și dăunătoare.

Atitudinea românilor din regat este clară: să apărăm pe românii din Ungaria, căci slăbind ei, importanța noastră va scădea, deci puterea românilor se sprijină pe toți românii.

Cu nici un popor din lume soarta n'a fost mai vitregă. Ne-a împărțit la 3 state, care stăpânesc între ele man-tia sdrănușită a poporului român.

Românii din regat trebuie să-și apere frații de peste hotare.

Nu putem prevedea ceea ce se poate întâmpla. Suntem datorii să întărim conștiința națională a poporului român și mai ales să întărim clasa de jos.

Pe țărânii noștri trebuie să-i răsplătim printr-o împroprietărire reală. Reformele anunțate de liberali trebuiesc înfăptuite.

Țărânii la 1907, au adrunecat bazele edificiului nostru social, dar tot ei, la 1913, ne-au dat strălucirea biru-șel și pacea dela București.

A lăsa țărănimea în părăsire este o crimă.

Dacă vom isbuti să stabilim drep-

Lucrări nouă privitoare la istoria Ardealului

— Dare de seamă de Z. Păclișanu —

1. *Österreichische Staatsverträge. Fürstentum Siebenbürgen (1526—1690)*. Bearbeitet von *Roderich Goos*. Wien 1911. VII+974 pp. în 8° mare Prețul?

Un recenzent străin a pus cartea dlui Goos în girul celor mai bune publicații istorice apărute în timpul din urmă în Monarhia austro-ungară. Cine va străbate uriașul material îngramădit pe cele aproape o mie de pagini ale ei și va ceti cu atenție espunerile neobișnuite de clare și de bineinformate ale autorului, se va convinge, că lauda recenzentului străin nu e exagerată. Insușirea aceasta a cărții și faptul, că cuprinde lucruri cari ne privesc și pe noi de-apropoe, mă fac să stăruiesc puțin asupra ei. Deși contractele, de cari vorbește autorul, au fost încheiate între principii Ardealului și împărații Austriei, totuși au fost de multe ori, de cele mai multe ori, stropite cu sângele nostru, pe care lungi veacuri de-arândul l'am vărsat nebușește, în valuri bogate, fără a ști pentru cine și pentru ce.

Cartea dlui Goos e o colecție, făcută din înăncinarea comisiei pentru istoria mai nouă a Austriei, a actelor celor 94 de tratate încheiate

între Casa de Habsburg și principii de pe vremuri ai Ardealului. Documentele aceste de importanță capitală pentru cunoașterea istoriei ardelene în lungul răstimp de peste 160 de ani, sunt publicate în ordine cronologică începând cu armistițiul din 26 Martie 1527 dintre împăratul Ferdinand I și Ioan Zapolya (Szapolyai), încheiat prin mijlocul cancelarului polon Christofor Szoldowiecki și terminând cu convenția privitoare la comerțul de sare ardelean încheiată la 1 Maiu 1690 în Făgăraș, între delegatul împărațesc Adam Brösek și comisarii ardeleni Nicolae Bethlen și Petru Alvinczi. Din mulțimea aceasta de documente se desprinde într-o formă limpede și sguđuitoare întreg sbueiulul și toate luptele pentru neatârnoare ale frumosului nostru Ardeal, până în clipa când a fost silit să inghenche înaintea arxelor învingătoare ale familiei habsburgice.

D. Goos nu s'a mulțumit cu simpla transcriere a documentelor din colecțiile anterioare, de multe ori defectuoase și nesigure ci a mers tot deauna la original sau, când acesta i-a rămas necunoscut, a recurs la alte izvoare contemporane și sigure. O altă importanță a acestei escelente lucrări o formează introducerea scrisă înaintea fiecărui document. D-sa esplică pe baza unui bogat material documentar, mare parte inedit, împrejurările politice între cari au fost încheiate cele 94 de tra-

tate dintre familia de Habsburg și principii ardeleni. Introducerea aceasta tot atâtea capitole din istoria Ardealului, sunt lucrate cu o uimitoare precizie și cu o minuțiozitate proprie învățaților nemți. D-sa s-a silit să limpezească și cele mai mici chestiuni în stare a ușura înțelegerea atitudinii celor două părți beligerante și astfel ne-a dat o adevărată istorie politică a Ardealului dintre anii 1526 și 1690.

Atrag atenția istoricilor noștri asupra acestei importante publicații, care împreună cu cele 21 de volume ale cunoscutului «Monumenta comitia regni Transylvaniae» formează isvorul de căpetenie al istoriei Ardealului.

2. *Epistolae et acta lesuitarum Transylvaniae temporibus principum Bathory (1571—1573)*. Collegit et edidit *Dr. Andreas Veress sumptibus Dr. Iosephi Hirschler*. Volumen secundum (1575—1588). Budapest, Athenaeum 1913, VIII + 316 pp. în 8°. Prețul 10 cor.

Cunoscutul arhivar al bibliotecii universității din Cluj, Dr. Andreiu Veress, autorul alor o mulțime de lucrări prețioase privitoare la istoria Ardealului, a început în 1911 publicarea unei mari colecții de documente, *Fontes rerum Transylvanicarum*. Colecția va consta din 50 de volume și va cuprinde bogatul material documentar cules de neobositul autor în decursul alor 20 de ani de cercetări prin diferitele arhive din Ungaria și străinătate. Ince-

putul l'a făcut cu publicarea epistolelor părinților Iezuiți, cari au petrecut în principatul ardelean pe timpul stăpânirii Bathoreștilor. Volumul al doilea apărut înaintea ce câteva săptămâni, ca și cel dintâiu apărut la sfârșitul anului 1911, nu conduce în cea mai tristă epocă din istoria bisericească a Ardealului, în mijlocul destrăbălării și anarchiei religioase, care a urmat după violenta propagare și încetățenire a reformățiunii. Episcopia veche și puternică, latină era desființată, averile bisericicești secularizate, călugării espulzați din țară, poporul rămas fără preoțime și fără conducători și astfel se aflau cu mii de bărbați și femei, de 20—30 de ani chiar, cari n-au primit nici sf. taloă a Botezului.

Stefan Bathory, ridicat în 25 Maiu 1571 — după moartea lui Ioan Sigismund — prin voturile staturilor ardelene, adunate la dieta din Alba-Iulia, în fruntea țării, începe a lupta din toate puterile pentru restaurarea Bisericii, din care făcea parte. Gândul lui s'a oprit asupra Iezuiților vestiți prin uriașă activitate dezvoltată în apusul Europei contra reformățiunii, prin știința și zelul lor apostolic. Aceștia i-se păreau cei mai potriviți pentru a smulge biserică ardeleană din starea deplorabilă în care afla și a lupta cu succes împotriva confesiunilor protestante.

După multe și lungi tratative cu Scaunul papal și cu generalul ordului,

i-a succes la începutul anului 1579 — după ce ajunsesse și în fruntea regatului polon — a întemeia primul colegiu Iezuit la Cluj. De-aici paterii și-au estins activitatea în toate regiunile aparținătoare Ardealului. Au ridicat o școală înălțată în Cluj și trei mai mici în Alba-Iulia și au străbătut Ardealul în lung și în lat grijind de lipsurile sufleteste ale credincioșilor, mai ales din Săcume, din Bihor și din ținutul Luțojului și al Caransebeșului. Școala din Cluj, mulțumită frumocii lui Stefan Bathory, a luat un frumos avânt fiind cercetată de o mulțime de tineri fără deosebire de confesiune. Între elevii ei se pomeneste și nepotul episcopului românesc, probabil al celui dela Vad. Activitatea paterilor a fost în curând împedicată de holera din 1586. În același an s'a stins și marele lor patron, Stefan Bathory. În fruntea Ardealului a ajuns astfel ușuraticul și siabănogul său nepot, Sigismund, care cu o trăsătură îndrăznească de condeiu a spulberat alcătuirea unchiului, aprobând hotărârea dietei dela sfârșitul anului 1588 prin care s'a decretat espulzarea Iezuiților.

Volumul acesta al operei dl. Veress cuprinde 100 de scrisori, tipărite o' deosebită grijă, cari aruncă o viață lumină asupra activității Iezuiților și asupra stăriilor bisericești din Ardeal între 1575—1588. Ici colo se află și câteva contribuții prețioase privitoare la istoria Românilor.

3 *Antonii Possevini S. I. Transil-*

tatea înăuntrul și armonia adevărată între clasele sociale, vom mări puterea de atracție a românilor din Transilvania, cari din punct de vedere economic sunt superiori țărănului din Regat. Ardelenii nu știu ce-i boer, ce-s angajamentele agricole.

Din nenorocire la noi, toate avantajele le are o singură clasă, clasa conducătoare. Pe baza nedreptății nu se pot înălța popoarele.

Să ștergem și nedreptatea privilegiilor de sufragiu prin votul universal și numai atunci vom putea deveni centrul de atracție, pentru toți românii, soarele în jurul cărui se învârtesc celelalte planete.

Chestiunea română în cameră.

În ședința de ieri a camerei a fost din nou la ordinea zilei chestiunea română. Dar discuția a fost la un nivel inferior, mai ales vorbirea deputatului Richter, plină de fraze bombastice și cele spuse de contele Bethlen István, cu fantaziile și informații greșite și tendențioase, cari le-am auzit și citit de atâtea ori.

Discursurile.

Cel dintâu vorbitor a fost preotul cat. și deputat din partidul muncii, Richter lăncra. El se închină înaintea lui Apponyi, dar consideră de păcat a judeca chestiunea de naționalitate din punct de vedere de partid.

Naționalitățile nu pot fi maghiarizate cu forța. Germanii, cari sunt 60. de milioane, nu pot se germanizeze pe Poloni. Singurul mijloc pentru maghiarizarea naționalităților este iubirea și munca... Și așa mai departe, dar cu astfel de teorii naive cu greu s'ar putea face ceva treabă.

Vorbirea contelui Bethlen a fost așteptată cu interes. Și a și meritat, căci atâtea absurdități nu s'au auzit de mult în cameră. Iar șovinismul e înecat de fraze patriotice, sfôrătoare, prin cari sunt calomniat și ponegriti Românii.

Bethlen accentuiază, că partidul muncii s'a abătut de astădată de la politica patriotică probată, stând de vorbă cu Românii.

(Se vede, că contele Bethlen e de credința, că politica »probată« se petrece și nu e permis să se mai schimbă.)

Îi pare bine, că a eșuat pactul, căci — zice el — nu e potrivit cu suveranitatea statului maghiar, ca primministrul să aibă tratative cu unele grupuri de ale cetățenilor de stat. După această »genială« constatare, pe care am auzit-o și de la alții, trece la una și mai nostimă, iarăș născotită de alții. Zice, că în regatul

român și la Românii de aici este credința, că monarhia numai atunci va fi capabilă de acțiune, când va honora pe terenul politic personalitatea naționalităților. În dosul acestora însă se fac pregătiri, ca Ardealul să se împreună cu România....

Mai spune apoi câte verzi-uscate, că Românii înainte de 1831. n'au avut program politic, că odinioară când Românii aveau doleanțe. se adresau la Viena, acum aleargă la București..

Sermană Ungarie, cum te pase vacile !

Vorbirea lui Juriga.

Dopă ameazi a luat cuvântul deputatul slovac Juriga. A ținut o vorbire interesantă asupra chestiunii de naționalitate și a tratativelor. În aprecierile sale, ici-colea Juriga a fost vehement. De aceea prezidentul l-a provocat la ordine de câteva ori.

Deputații români sunt cu toții de față în cameră și dacă va fi necesar, vor lua cuvântul.

Ingerii.

Revenim la un incident din raspunsul ce l-a dat contele Tizza la vorbirea lui Apponyi.

»Apponyi — a zis Tizza — e foarte mândru de jurământul învățătorilor, de inscripțiile de pe pereții școlilor și de micii ingeri ce i-au văpsit acolo. Acastora însă nu li se poate atribui o importanță prea mare.

A fost destul atâtea, ca șovinismul opozițional să se revolte și să tăbărească asupra lui Tizza.

Trădare de patrie — scriu unele ziare. Tizza a bajocurit emblemele statului, le-a numit »ingeri« și a zis, că nu au importanță deosebită. Trebuie tras la răspundere, trebuie interpellat în cameră...

Unul din deputați, Urmanczy Nándor de la Reghin, a adresat o interpelație în chestia aceasta. A adresat-o în scris, căci fiind deschis din cameră, nu poate să o facă cu graiul. În ea întreabă pe Tizza, că își susține declarațiile ?

Nimic mai ridicol, decât aceste apucături nebune. Tizza n'a făcut altceva, decât a spus un adevăr l-a dat să înțeleagă lui Apponyi, că cu inscripții și »ingeri« nu pot face stat național... Dar opoziția face tărbolou. Parturient montes...

Austro-Ungaria și pregătirile Rusiei.

»Pester Lloyd« primește următoarea informație din cercurile Vieneze bineinformate :
Cercurile hotărătoare nu împărtășesc îngrijorarea opiniei publice față de măsurile militare ale Rusiei și sunt convinse că relațiile dintre Rusia și Austro-Ungaria nu vor da prilej la nemulțumiri. În ultimul timp ce e drept

rusii au desfășurat o activitate înfrigurată pe teren militar, dar aceasta nu prezintă motive de îngrijorare, întru cât pretutindeni în Europa se fac sfôrări pentru mărirea puterii armate.

Politica externă a Franței.

Expozeul ministrului Doumergue.

Incepându-se în ședința de altaieri a camerei franceze desbateră bugetului externelor, ministrul de externe Doumergue a ținut să facă următoarele aprecieri asupra situației externe :

Gvernul nu a încetat de a merge în deplin acord cu amicii și aliații în toate direcțiunile. Tratatările spre a se găsi o soluțiune pacifică a tuturor dificultăților au întârît încă și mai mult acordul cu Rusia aliată și cu Anglia amică, acord care a părut de mare preț pentru păstrarea echilibrului european și apărarea păcii. Franța a lucrat în sensul de a șterge urmele conflictului balcanic și a potoli urile dintre națiunile amice ale Franței. Intrunirea ambasadorilor dela Londra a trebuit să facă probă de prudență spre a nu risca deslănțuirea războiului general, pe care toate guvernele trebuie să se îngrijească a-l evita.

Vorbind despre principele de Wied d. Doumergue zice că vizitele sale în cele șase capitale ale Europei probează voința sa de a menține Albania independentă. Concursul Franței este asigurat titlul acelor, cari vor pacifica fără violențe aceste populațiuni.

D. Doumergue aduce omagii atitudini atăt de înțelepte a României, care este apropiată de Franța prin originea ei latină comună; ea rămâne un factor important al păcii în Balcani.

D. Doumergue arată că acțiunea Franței se exercită în sensul păcii, avizând mai ales pe Turcia, care nu ar putea să se bizuie pe concursul financiar al Franței pentru a turbura pacea (aplaude).

Prin acordul cu Anglia și cu Rusia ea a obținut restabilirea ordinii în Armenia. Cele trei puteri vor urma a lucra la întărirea imperiului.

D. Doumergue constată pretutindeni trebuința și dorința de pace.

Putem spera că pacea va prevala în contra agitațiilor atătătorilor de turburări. Franța are voința fermă de pace, însă și voința de a nu jertfi nimic din interesele ei materiale și morale n lume.

D. Doumergue arată în fine căria alianței cu Rusia și amicitiei cu Anglia. În plin acord cu aliații și amicii Franței, ea își urmează politica ei la lumina zilei, hotărâtă de a și păstra locul în lume sprîjinită pe o armată și o marină puternică, nu spre a amenința pe cineva ci spre a veghea la salvagardarea și apărarea ideilor sale de dreptate și de libertate.

Externe.

Alegerile în Bulgaria.

Precum am anunțat guvernul bulgar a obținut la recente alegeri 126 mandate iar opoziția 116. Intrebat asupra rezultatelor acestor alegeri ministrul de finanțe Tonceff a declarat următoarele:

Guvernul este mulămit cu rezultatul alegerei, de oarece cu sistemul electoral de astăzi, nici un partid nu ar putea obține mai multe mandate în cele mai normale împrejurări. Afară de aceasta opoziția s'a folosit de amintirea războiului, care n'a dispărut încă. Camera se va deschide între 10 și 15 Martie. În primul rând — spune d. Tonceff — vom vota două douăsprezecimi din buget, vom vota creditele sumelor neprevăzute ce s'au cheltuit în război, vom introduce legi pentru asanarea moravurilor și vom crea noi surse de venituri.

Vorbind de rezultatul alegerei, ministrul de finanțe spune că succesul democraților îl explică faptul că Sandanski le-a procurat 7 mandate în cercul Strumitza.

Agrarieni își mențin situația pentru că au putut infiltra în popor părerea că noi ne gândim la un nou război. Aceasta nu este însă adevărat. Noi vrem pace și liniște. Noi nu ne gândim la revanșă și vrem să ne devotăm cu totul întăririi în interiorul țării. Cum suntem destul de tari în Sობრანი, nu vom intra în nici un fel de tratative cu vre-un partid de opoziție.

În curând — a încheiat d. Tonceff — vom începe tratative, în vederea unui împrumut. În această privință rămânem devotați Franței și ne vom adresa numai ei.

Raporturile ruso-germane.

Ziarul »Local Anzeiger« scrie următoarele:

„Polemica pornită prin ziare referitor la raporturile ruso-germane nu are nimic a face cu cele două guverne; ea este de natură particulară.

Împăratul Vilhelm nu și-a amănăt călătoria la Corfu, ceea ce se întâmplă cu siguranță, dacă pe orizontul politicii internaționale apăsoreau norii“.

Noul prim ministru albanez.

Turkan pașă, sa născut la 1848 El este descendentul unei vechi familii albaneze. Turkan pașă a fost până acum în serviciul diplomației turcești. Cariera diplomatică și-a început-o la Berlin, unde a funcționat ca secretar de ambasadă.

La 16 Decembrie 1877 a fost numit ambasador la Roma, iar mai târziu a trecut în aceeași calitate la Madrid. La 1 Iulie 1895 a fost numit ministru de externe al Turciei. Turkan pașă a ocupat dechestiunea armenescă vroid să-i dea o soluțiune îmbucurătoare. Tot el a lucrat pentru întărirea bunelor relațiuni cu Statele europene.

La 1899 a luat parte la conferința de pace dela Haga, ca reprezentant al Statului otoman. La 1908 a fost numit ambasador la Petersburg. Turkan pașă era omul de încredere al exultanului Abdul Hamid și a fost trimis de acesta în mai multe rânduri în misiuni importante la Petersburg.

Organizațiuni economice.

În ziarul nostru încă prin anii 1898 N-rii 7, 13 și 19 sub titlul Organizațiunea muncii naționale și în 1901 N-rii 23 sub titlul Organizațiunii economice și școale profesionale, am arătat absoluta nevoie a celor de sus și a îndrumării poporului nostru pe o cale mai bună.

Nu credem, că va fi greșit de a reveni astăzi asupra lor, căci mania fundării de bănci capitaliste numai ne duce poporul de mal.

Neapărat, că cel dela învățământul profesional și au, și trebuie să aibă precădere cuvântului lor în chestiile economice. Am văzut mulțime de economiști și bancheri improvizăți ajunși la frumoașe situațiuni materiale fără să se cunoască o direcțiune pozitivă în urma lor. Vom cita două-trei cazuri concrete dela străni. Ceea-ce neștiți austriaci nu au putut face în cultura cailor în Ungaria în sute de ani, a făcut-o un Kozma Ferencz în o situațiune tare modestă de consilier ministerial în 2 decenii, pe urma activității căreia, Ungurii încasează pe fiecare an zece de milioane coroane. La sași un Dr. C. Wolf, directorul casei de păstrare din Sibiu a dezvoltat o activitate foarte rodnică între sași, nu numai prin înființarea celor v'ro 200 de credite raifelseniane dar și prin alte diverse instituțiuni și îndrumări a ridicat mult economiceste pe sași, în dauna noastră.

La noi cei mai vestiți economiști și ajunși la cele dintâu poziții sociale în stat, n'au făcut ceva, care să rămână.

În agricultură stăm totacolo unde eram sub iobăgie: pelângă pământurile necomasate și în dovălmășie exploatare extensiv în sistema de 2 și 3 câmpuri și a moinelor.

Este știut că până bine de curând sașii își aveau și recrutau păstoriilor lor exclusiv dintre români, și ordeau a nu putea ținea și crește vite fără de a avea păstori și argați români la ele. Grofi și baronii unguri și secuii ai Transilvaniei își aveau și țineau vestitele lor herghelii mari cu deosebire în părțile de vest și nord ale Ardealului între români și herghelii români la ele. Astăzi sașii și ungurii cu secuii și-au ameliorat mult vitele lor și nu mai au lipsă de păstori noștri. Noi am rămas tot cu cele vechi și cu vitele împuținate ca număr și de valoare inferioră ca calitate.

Industria și meserii n'am avut afară de 2—3 branșe. N'am avut ce să pierdem. Însă am făcut progrese în industria textilă de casă. Ba în diverse centre am început a ne forma un bunicele contingent de meseriași conform cu cerințele timpului, deși instrucțiunea lor primară și profesională le cam lipsește. Dar poate că nici alții dintre popoarele conlocuitoare nu stau mai bine.

În comerț, am pierdut poate pentru multă vreme numeroasa clasă de negustori români și levantini dintre noi,

asa numiți greci companiști și necompaniști cari în cele mai rari cazuri erau greci veritabili dar stăteau sub privilegiile companiilor grecești de comerț levantin și a căror dispație noi nu o putem deplânge în deajuns din Brașov, Făgăraș, Sibiu, Sebeșul-săseșc etc., și poate cu dispația lor și a unor instituțiuni bune ale lor, școale companiște etc.

Pentru progresul și întărirea lor s'a înființat prin anii 1870 școala reală și comercială română din Brașov, ca să le dea o mai bună și solidă pregătire comercianților noștri. Rostul și rolul lor însă a fost foarte modest, deși s'a dovedit salutar în altă direcțiune.

(Va urma).

Ilie Cătarău.

Mai zilele trecute mă găseam la un pahar de băutură într'un restaurant democratic din București cu prietnului meu V. E. M., colaboratorul »Gazetei.«

În cursul conversației, bine înțeles, veni vorba și de Cătarău.

— Tu trebuie că l-ai cunoscut pe Cătarău, observai eu cu indiferență adresaându-mă prietnului meu.

— Cum să nu!... Ba și tu l-ai cunoscut.

— Eu?!..

— Tu, da!

Ochii prietnului meu mă ficsau plini de înțeles. Ceva evocativ și apoi demonic se desena în privirea lui.

— Adu-ți aminte. Ai cheful chiar cu el.

— Eu?!

— Tu, da! Și cu mine... și cu profesorul M. și cu corespondentul vostru și nu știu cine mai era... La Terasă... Uriașul ăla... Te plângeai, că ț-a strâns mâna de sta să-ți iasă sânge din ea...

Eram atăt de emoționat, încât în primul moment nu găseam cuvinte pentru prietnului care și înfipsese privirea în fața mea.

Prin mâna dreaptă îmi furnica ceva. Simțiam strânsătura mâinii lui Cătarău, îl vedeam în proporțiune lui uriaș, în privirea prietnului meu înțeream acum doi ochi mari, expresivi, neastămpărați, ochii uriașului care îmi strânsese mâna de sta să-mi țâșnească sângele din ea.

— La dracu mă, mi-aduc aminte perfect. Va să zică eu l-am cunoscut pe Cătarău, am stat la masă cu el, am băut cu el, ni-am ciocnit halbele de bere!...

— Da, da...

Prietnului meu mai adause ceva, vorba lui rămase însă frântă, nu-l mai auzeam. Mă preocupă uriașul. Îl vedeam stând la masă cu noi, sculându-se apoi, trecând la masa vecină, dând mâna cu niște oșteri, gesticulând cu brațele lui uriașe, sfidând totul ce nu încăpea în firea lui și trecând ușuratic ca un val grăbit de apă peste tot ce părea greu și serios.

— E numai de douăzeci și doi de ani, îmi spusese cineva!

Îl priveam, mă impresonase, fără să mă atragă, figura lui uriașe. Când revenea la masa noastră îl priveam tăcut, scrutam proporțiunile uriașe ale figurii lui. Și-atăt. Inteligență chiar să fi avut, n-o căutam. Mă interesarea colosul, gesturile lui largi, ușurătatea lui, superficialitatea cu care trecea peste tot ce părea că trebuie să precupe până și pe cel din urmă muritor.

Îl cunoșteam toți și el cunoștea pe toți. Îl cunoștea toți proporțiune, dar nu știa nimenea ce e, de unde vine, ce vrea, din ce trăiește și pentru ce stă el în București. Nici nu cerceta nimenea acest lucru. — O fi vr'un atlet mă gândeam, fără să mă fi găndit ca să stabilesc dacă într'adevăr e atlet, într'un colț al sufletului meu se înfipsea cu toate astea o enigmă, o întrebare, de care însă n'am ținut nici atunci și nici mai târziu cont, căreia nici nu încercasem să-i dau un răspuns, dar care trăia în acele clipe în lumea gândurilor mele.

În miez de noapte ne-am despărțit de el... Colosul dispăru în umbră ducând cu el și răspunsul pe care nu ținusem să-l dau întrebării, care mi-se așternuse nepăsătoare în suflet.

L'am uitat imediat după despărțire.

Prietnului meu încercă să ia firul unei discuții noi.

vania (1584). Editat Dr. Andreas Veress sumptibus Dr. Ioannis Csernoch. Budapest. Stephaneum, 1913, XXIV + 297 pp 8°. Prețul 10 cor.

De-odată cu volumul al doilea din »Epistolae et acta Iesuitarum« di Veress ne dă într'o splendidă ediție, tipărită cu cheltuiala primatului Csernoch și împodobită cu o mulțime de ilustrații, lucrarea din 1584 a cunoscutului diplomat Iesuit Possevino, privitoare la Ardeal.

Antoniu Possevino (născ. la 12 Iulie 1533 în Mantua, mort la 26 Februarie 1611 în Ferrara) a fost, fără îndoială, unul dintre cei mai celebri Iesuiti ai veacului al XVI-lea. Întrând, tânăr încă, în ordal s. Ignatiu de Loyola a atras în curând atenția cercurilor conducătoare ale bisericii catolice prin marea sa inteligență și erudiție. În vârsta de abia 27 de ani a fost însărcinat cu importante misiuni diplomatice. Diplomația a rămas apoi terenul de activitate, prin care, mai ales, și-a câștigat un mare renume. El a condus și tratativele diplomatice cu statul francez în urma cărora Iesuitul au primit dreptul de-a întemeia școli în Franța. Reintors din Paris a fost așezat în fruntea colegiului din Avignon, de unde a fost chemat în 1569 la Roma. Aci a luptat cu succes pentru ridicarea în fruntea ordului a belgianului Everhard Mercurian, venit prin asta să spulbere afirmațiile dușmanilor, cari ziceau, că ordul e o instituție spaniolă. El însuși a fost ales, în același an, secretar al ordului. În 1577 a fost însărcinat cu o nouă misiune diplomatică în Suedia, unde protestantismul se întăria din zi în zi. Mai târziu a luat parte ca mijlocitor la împăcarea lui Ștefan Bathory, regele Poloniei cu

țarul moscovit Ioan IV, și tot el a pus la cale și împăcarea din 22 Iunie 1585 dintre Bathory și împăratul Rudolf II.

La începutul anului 1583 a fost însărcinat din partea lui Ștefan Bathory cu vizitarea Ardealului și controlarea activității Iesuitilor. Din Cracovia a trecut la Bártfa apoi peste Ecsed, Sătmăr, Șimleu, Cluj și Aiid la Alba Iulia, unde a sosit în 4 Martie 1584. În Ardeal a petrecut 47 de zile cuie gând în informații despre țară și locuitorii ei dând o deosebită atenție stărilor bisericești. Rezultatul acestei vizite a fost între altele, interesantul »Comentariu de Transilvania«, care a fost terminat la 1584. Lucrarea e scrisă în italianește și e împărțită în 5 cărți cu 57 de capitole. În ea ni se dau informații nespuse de prețioase privitoare la Ardeal, la topografia și etnografia lui; ni se vorbește în ea despre diferitele lui districte, despre Scaunele și orașele săsești și săcuesti. Sunt interesante informațiile privitoare la lăpșarea reformatiunii și la luptele religioase de pe timpul lui Ioan Sigismund (cartea III) precum și cele din cartea IV privitoare la domnia lui Ștefan Bathory și Ștefan Bathory. La sfârșit, pag. 211—268, d. Veress dă și un bun rezumat unguresc, al cărții lui Possevino, pregătit de pâr. Iesuit Dionisiu Szitnyay, pentru cetătorii cari nu cunosc limba italiană și un indice, care ușurează mult folosirea acestui prețios »Comentariu«.

Îl dorim d. Veress să ne poată da cât mai curând și celelalte volume ale importante sale colecții.*

* Cei cari doresc să aibă volumele apărute până acum, să se adreseze la »Fontes rerum Transilvanicarum« în Cluj (Köszösvár).

ȘTIRI.

— 27 Februarie 1914.

Mă Vasile, eu l'am mai văzut odată pe Cătărau. L'am văzut la Brașov... astăvară... Era prin târgul inului, în fața cafenelei Elite.

Cu pași înceți, măsurați o luă în jos pe strada Vămil. Odată își mai întoarse capul, dar ochii lui parcă nu se opriau asupra trecătorilor, eram sigur că nu vede pe nimeni, privirea lui plutea pe deasupra oamenilor, ficsa parcă ceva în zare.

Un grup de trecători se așază între mine și el. Colosul, care atunci pentru mine nu era »Cătărau«, căci nu-l știam numele, dispăru. De atunci nu l'am mai văzut... până acum când bomba dela Dobrița deslează o enigmă și dă răspunsul la o întrebare.

Prietinul meu întregi fără să-și dea seamă: Cătărau alias Cataroff!

(vn.)

Din Solnoc-Dobâca.

Agentura „Asociațiunii“ din Rohia.

O rază de lumină a străbătut și în comuna Rohia (lângă Lăpușul-unguresc) prin înflințarea unei agenturi a »Asociațiunii« în toamna anului trecut.

În această șezătoare larăș s'a adunat poporul dornic de înaintare și lumină. Președintele în cuvinte calde i binevoitează și vorbește larăș liber despre »Cultivarea pomilor« și »Urmările lenevirei«.

Toți s'au achitat bine rolurile lor. Poporul n'a avut nici când o seară mai plăcută. Părintele Germam mulțumește tuturor celor ce asultând chemarea dănsului au alergat pentru ca împreună să se bucure de frumoasele roade ce cultura românească o aduce celor ce o știu aprecia.

C.

Știri din România. Pe viitor în Dobrogea-veche va fi aplicată legea administrativă din restul țării. Subprefecții vor fi înlocuți cu administratori de plasă.

Prefectul județului Olt desminte svonul, că în comuna Drăgănești ar fi încetat din viață o femeie, din cauza holerei.

Studenții din București în unire cu cei din Iași au început o mișcare serioasă pentru înfiptirea unui Cămin studentesc. În scopul acesta o delegație de studenți s-a prezentat înaintea senatului universitar, cerând ca cu începutul anului viitor școlară să se prevadă o taxă de 4 lei pe ab pentru fiecare student, din ori ce facultate.

Cunoscutul și apreciatul bas d-l Gh. Folescu, va da un concert (Vieneri 21 Martie v.) în palatul Ateneului, cu concursul d-nei Olimpia Bărsan, d-rei Margareta Rădulescu și Umberto Penssiere.

D-nul Al. Mihalescu societarul Teatrului Național din București a fost decorat de regele Italiei cu »Meritul Artistic«.

Incepând cu 1 Aprilie v. orașul Silistra va fi iluminat cu electricitate.

Societatea »Scena« a artiștilor din România, urmând să țină la 2 Aprilie adunarea generală anuală, a hotărât ea să țină la București, cu acest prilej, un congres — cel dintâi — al tuturor artiștilor din teatrele nesubvenționate.

Perechea princiară română—la Petersburg. Se vorbește, că principele Ferdinand al României, însoțit de principesa Maria și fiul lor principele Carol, vor pleca în 24 Martie v. la Petersburg.

Logodna moștenitorului de tron al Greciei. O telegramă din Atena vestește, că principele moștenitor al Greciei va sori în 10 Martie v. la București. Diadocul va fi însoțit de maiorul Rangabe și un aghiotant al regelui Greciei.

Dela București la Silistra, în aeroplan. Alalta-ri a făcut drumul dela București la Silistra căpitanul Popovici pe un biplan »Bristol-Coandă«, având ca pasager pe mecanicul său.

Uite Cătărau! — Nu-l Cătărau! Nu mai ști, să compătimentezi sau să răzi de sforțările în cari se sbat polițiile diferitelor orașe, pentru prinderea lui Cătărau.

Poliția însă, care mereu a fost și este »pe urme sigure și pe cale de-și prinde«, mai are un nou punct de orientare, respective de desorientare, căci »Adevărul« din București publică următoarea scrisoare primită de directorul ziarului:

»Domnule Mille! Nu mă așteptam la atâtea coloane de ziare rela-

tiv la mine. Că toți se lapădă de mine astăzi, foarte bine, nu mă doare. Eu știu că ceea ce am făcut, am făcut bine, căci gestul meu criminal, în adevăr, a sfărâmat iluziile unguirilor, că vor întări stăpânirea lor prin siluire a tot ce este sfânt: Credința fraților noștri, adevăți țerțați, ai d-v., căci sunt acuma rus, bulgar și mai știu eu ce.

Înterți scrișul rău — scriu pe o bancă la o cărciumă și n'aș fi scris, dar arunc prin aceste rânduri disprețul meu națiunii ce de frica unguirilor dela Festa se lapădă de mine.

Ilie Cătărau, Kataroff, Kataroff-sch, Kataroff ori cum vreți!

După cum se vede din stampila poștei, scrisoarea a fost trimisă Duminică, din Tulcea. Atâtea sigur; că cine va fi însă ce cel ce iscălește cu patru nume »ori cum vreți« — e o întrebare, la care numai trimițătorul epistolei poate răspunde.

Compozițiile d-lui Vidu. Primit la redacție următoarele compoziții ale maestrului Iugojan I. Vidu:

»Din Șezătoare« cor mixt cu soli, 4 coroaie; »Ano Leno« cor mixt 1 cor.; »Rușina« cor mixt 1 cor. 50 fl. și »Taci bărbate« cor mixt cu soli 70 fl.

Toate aceste compoziții se pot comanda dela autor în Iugoj.

Războare de sufragetă. Din Londra se anunță: Sufrageta Marry Richardson pătrunzând în galeria națională, a tăiat în bucăți, cu un topor, tabloul »Venus în fața oglinzii« al maestrului spaniol Velasquez.

Dusă la poliție, Marry Richardson și-a motivat astfel fapta:

Am voit să nimicesc tabloul celui mai frumoase femei mitologice, ca în felul acesta să demonstrez contra guvernului, care vrea să nimicească pe d-na Pankhurst, conducătoarea sufragetelor cea mai simpatică figură a istoriei moderne.

Războarea sufragetă a fost însă arestată și nici în schimbul cauțiunei n'a fost eliberată.

Știri mărunte. Din Londra se anunță, că aviatorul Damer a căzut cu biplanul său dela o înălțime considerabilă, lângă Salisbury, murind pe loc.

Scuștina din Cetine a adoptat legea privitoare la colonizarea noulor teritorii muntenege. În cursul discuțiilor oratorii au cerut cu energie ca în execuțiunea legii să predomine punctul de vedere național.

Din Constantinopol se anunță: Un puternic cutremur de pământ s-a simțit la Bitlis. O mulțime de case au fost distruse. Sunt și morți.

Comisiunea Camerei muncitorilor din Roma a declarat încetarea grevei, după ce guvernul a făcut declarațiunii mulțumitoare.

Din Paris se anunță: La arsenalul dela Saint-Etienne s-au comandat 200 de mil de arme modelul cel mai nou. Direcțiunea fabricii s-a obligat să furnizeze întreg stockul în termen de 4 luni. La arsenal se lucrează zi și noapte.

Alataseară a fost distrus de incendiu vestitul institut litografic al fraților Weigand, din Dresda. 5 lucrători au pierit în flăcări, iar în decursul acțiunei de stingere și au pierdut viața 6 pompieri.

Ziarul sârbesc »Politika« critică cu asprime atitudinea ministrului bulgar la Belgrad, care cu prilejul reprezentăției de binefacere dela Teatrul Național, în favoarea clubului sârb-rus, alataseară, pe când se cântau imnurile sârb și slav, a stat jos în mod demonstrativ, pe când tot publicul se ridicase în picioare.

Din Belgrad se anunță: Săptămânile trecute a căzut pradă flăcărilor teatrul din Ueskuele. S'a stabilit acum că focul a fost pus cu intenție de un coșar de origine bugară.

Cele trei mari federate muncitorești din Anglia au h tărât împreună

cu Uniunea minerilor, a lucrătorilor dela căile ferate și a celor dela transport să se pună în grevă. Astfel aproape 2 milioane muncitori vor proceda în mod solidar; greva ar paraliza deci întreaga industrie și comunicație din Anglia.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Din despărțământul I (Brașov) al »Asociațiunii«. Domnii președinți ai agențiilor de pe teritoriul despărțământului Brașov al »Asociațiunii« sunt rugați a trimite Rapoartele despre activitatea anului 1913 dezvoltată în agențiile dănsilor cel mult până la finea lunii lui Martie st. n. altfel comitetul despărțământului nu poate înainta la timp Raportul general.

Corul bisericei de pe Tocile a hotărât să aranjeze în Postul Paștilor o serie de șezători sub auspiciile despărțământului Brașov al »Asociațiunii«. Prima șezătoare va avea loc acum Duminică la orele 2 p. m. în localul școlii gr. or. române de pe Tocile.

Mulțamită publică. Cu prilejul petrecerii cu dans a elevilor dela gimnaziul gr. or. român din Brașov aranjată în 15/28 Februarie 1914, s-au făcut următoarele suprasolviri marinimoase:

D-na Vilma Gh. Pop cor. 20, d-șoarele Constanta Popescu, Valeria Lupan și Melania Bercan cor. 10, iar următorilor ni au binevoit a solvi peste taxa de intrare: Dr. Alexandru Dobrescu cor. 10; Dumitru N. Căpățină cor. 5. Câte 4 cor.: Dr. Vasile Saftu, d-na Elena V. Voina, Dr. Aurel Dobrescu, Ioan Ciureu, Gheorghe Szöcs. Câte 2 cor.: Gheorghe Chelariu, Dr. Alexandru Bogdan, Cornel Medrea, Dr. Traian Pop, d-na, Valeria N. Sulică, d-șoara Lia Gh. Dima. Câte 1 cor.: Dr. Teofil Baciu, Nistor Dionisie, Partenie Dan, Ioan Bărbier 40 fileri, Virgil Bichicean 20 fileri. Cu totul: Cor. 80.60.

Pentru aceste oferte marinimoase exprimăm și pe calea aceasta mulțămia noastră.

Direcțiunea școl. medii gr. or. române Brașov.

Cărți și reviste.

A apărut în Editura librăriei C. Sfetea:

Faust de Goethe, tradus de I. Gorun. Preț 1 leu.

G. Coșbuc, »Fire de tort« o ediție nouă adăugită. Preț 3 lei.

»Elemente din Teoria Muzicii« pentru institute pedagogice și școlae medii de A. Segușen (Ediția II, revăzută) — Tipogr. diecezană, Caransebeș. Preț 1.20 cor.

»Pocăitii«. Studiu pentru combaterea sectei pocăitilor, de Dr. Sebastian Stanca. Tipogr. achideezezană, Sibiu. Preț 4 cor.

În »Biblioteca pentru toți au apărut:

Nr: 890 C. C. Sallustius: »Despre conjurația lui Catilina«. Trad. din latinește de D. Pribolanu și N. Besnea.

Nr: 891—892 I. Budai—Deleanu: »Tiganiada« poemă erol-comică în 12 cânturi.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 12 Martie (Telegramă part, expediată la orele 2 p. m., Primul orator în ședința de astăzi la chestia română a fost independistul Saaghy, care a rostit un discurs lung, dar monoton și plictisitor ajungând la concluziunea, că o împacare cu Români este imposibilă deoarece Românii sunt un element iridentist și revoluționar.

Al doilea orator a fost nenorocitul vicar Mangra, care se declară satisfăcut de răspunsul conte-

lui Tisza, căruia îi aduce elogii. După Mangra a luat cuvântul Berzeviczy.

București, 12 Martie. În ședința de ieri a camerei s-a terminat discuția la mesaj votându-se proiectul de răspuns. S-a ales apoi comisiunea, care va duce adresa la Palat.

În consiliul de ministri, care s-a ținut ieri la Palat, M. S. Regele și-a exprimat dorința ca să se facă în Parlament o discuție cât mai largă asupra reformelor, pentru a se evita eventuale nemulțumiri. În acelaș timp Suvveranul și-a exprimat dorința că chiar în actualul Parlament guvernul să comunice în linii largi forma în care se vor face reformele agrare și reforma electorală.

Viena, 12 Mart. »Albanische Korrespondenz« afla din Valona: Localitațile Kimera, Corița și Colonia au fost evacuate de trupele grecești în cea mai mare liniște. Venirea jandarmeriei albaneze și instalarea autorităților a fost salutăată pretutindeni cu satisfacție. Liniștea în teritoriile evacuate e deplină.

Budapesta 12 Martie. Ziarul »Az Est« publică un interviu cu ministrul de externe al Rusiei Sazonov, care a declarat între altele:

Nu este vina noastră, dacă în presa germană și austriacă s'a ivit o anumită agitație. În anul trecut au existat de fapt momente critice, cari au scos la iveală tenziunea între Monarhie și Rusia. Dar tenziunea aceasta a dispărut. În ce privește Balcanul este deschisă izbucnirea unui conflict, deoarece nici Monarhia și nici Rusia nu se cugeta la expansiuni teritoriale. Intereșele lumii recer o politică a păcii.

Șighet Marmășiei. 12 Martie. Tisza a esudat în urma topirii zăpezilor. Podul de lemn dela Slatina a fost rupt, trei case s-au prăbușit, păduricea Petofi este acoperită de apă. Sunt temeri că apele vor inunda orașul.

Sofia, 12 Martie. Reluarea relațiilor diplomatice între Grecia și Bulgaria este iminentă.

Constantinopol, 12 Martie. Ri-faat bey, ministru de finanțe, a demisionat din motive de sănătate. E numit senator și va fi înlocuit cu Djavid bey. Djemal pașă, ministrul lucrărilor publice și Mahmud pașă, ministrul marinei, își schimbă portofoliile. Talaat bey va ține interimul finanțelor până la sosirea lui Djavid bey. Talaat își va pune candidatura ca deputat al Adrianopolului.

Proprietar: Mureșianu: Braniseș & Comp Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Mulțamită publică.

Pentru renovarea picturii dela Biserica Sf. Treimi de pe Tocile au mai intrat următoarele liste:

Lista Nr. 8. colectant dl. Aurel Lupșan: Banca Măgurele Giurgiu 20 lei; Puiu Cartianu 5 lei; Banca Măgurele T. Măgurele 20 lei; Aurel Lupșan 10 lei; Pascale Iagăru 40 lei; Costică Iagăru 10 lei; Al. Duca 5 lei; Nae Dumitrescu 1 leu; Căp. C. Popescu 1 leu; P. Bădulescu 1 leu; Nae Tânăsescu 1 leu; Vasile Ghrenu 1 leu; I. N. Constantinescu 4 lei; C. Anastasescu 5 lei; N. Paraschivescu 2 lei; Leó Bernstein 5 lei; Rudolf Becher 10 lei; Grigore Iagăru 10 lei; Familia Marloara și Aurel Lupșan au dăruit 60 lei pentru pomemnia răpșoșilor Nicolae și Păuna Bucureștea bunică înmormântați la biserica Sf. Treime.

Lista nr. 10. colectant d-l Nicolae Purdrea. Fabrica de Ciment Portland din Brăila Ioan G. Cantacuzino societate anonimă 20 lei. N. Purcărea 20 lei.

CHEAG pentru închegarea laptelui cu marca »Românca«, cel mai bun făcut din rănză de miel și vițel. La cerere trimiț prețuri și îndrumări pentru folosirea cheagului. Se capătă la Palfi Marton Garansebeș. 4-10

Lista Nr. 12, colectant d-l Ioan Purcărea:
Câte 20 lei: d-l Ioan Purcărea.
Câte 5 lei: Dnii: T. Grecescu; E. Gabor; Stolan Franculescu; Tr. Petrichescu; Nec. Boguş; Romulus Popescu; I. G. Colan.
Câte 3 lei: Dnii: Mihailescu & Silbermann.

Câte 2 lei: Dnii: F. C. Tomescu; Elefteri Vasiliu; P. Paulopol; S. Saciu; I. Ionescu; I. Strezea; (N. N. Indiscifrabil); N. Zamfirescu; D. Ştefănescu; Lupu Michalevici; O. Părvulescu; (N. N. Indiscifrabil).

Câte 1 leu: Dnii: Petre Rusescu; G. Constantinescu; I. Cojocari; V. Foteşcu; I. Scheau; Gh. Aliman; Maria Gh. Aliman; X.; M. Fuchs; I. Macedonescu; C. Dimitrescu; (N. N. Indiscifrabil); I. Ionescu; Petre Stupeanu; T. Teodorovic; S. Leoveanu; C. Mihailescu; C. I. Drăgulescu; C. Ioanide; M. Tujescu; B. Gachescu; E. Mateescu; P. Androne.

Câte 50 bani: Dnii: I. Cerchez; Moise Alboiu.

Lista Nr. 18, cu care s'a colectat în biserică cu ocazia sfintirii au dăruit următorii:

Doamna Elena Popovici 50 cor.
 d-nii: Dumitru Argăseală 20 cor., Dragomir Pulpaş 10 cor. Gh. Ilescu 4 cor., Ioan Deju 3 cor., Dumitru Rusu 1 cor., Vasiliu Volna 2 cor., George Butnari 50 fl., N. N. 2 cor., Ioan I. Tăban 50 fl., Gh. G. Foril 5 cor., Radu Mailatu 20 cor. Au trimis cu posta d-nii: George Măciuca, funcţionar la Banca Comercială română Craiova 50 cor., Neculai V. Bratu, comerciant în Dobrogea Medgidia 100 cor.

În numele comitetului parohial atât stimatilor d-ni colectanți, cari au avut atâta bunăvoință de a colecta pentru sf. Biserică, cât și onoraților d-ni, cari au avut bunăvoința a dona pentru înfrumusețarea locașului Domnului, aduc mulțumitele mele rugând pe bunul Dumnezeu să le răsplătească binefacerile lor.

Vasile Sfelea,
paroh.

De vânzare.

În cea mai apropiată și frumoasă pozițiune din Strada fântunii Nicolae cam 150 m. □ loc pentru zidire.

Amatorii se pot adresa la d-l Johann Jekel, Strada Sfântului Nicolae a) Nr. 10. 1-8

Sanatoriul Dr. Depner

Institut particular modern, pentru chirurgie și boale femești.
Strada Hirscher Nr. 15. a.
 Amănunte dă medicul șef:
Dr. Wilhelm Depner.
 Telefon 507.

**COVOARE
 LINOLEUM
 PEDELE**

Pânzături, albituri de pat, se pot cumpăra cu prețul cel mai convenabil, în alegere mare, prețurile cele mai ieftine la

TELLMANN & SPEIL
Târgul Grâului nr. 8.

Îngrijim și așezarea de **Linoleum** cu lucrători experți
 Lucrările de **Linoleum** în Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Cea dintâi și mare Văpsitorie artistică și spalătorie chimică cu abur și motor precum curățirea de puf.

Wilhelm Körner

Fabrica: strada năsipului de jos 1 a) Filiala Strada Vămei 36
 Localități de primire în Feldioara la Domnii Stener & fiu comerciant, Előpatak la domnul Mühlbacher, croitor de bărbăție Tuşnád la Domnul Meggeri croitor bărbătesc Szabó Poték Vila și la toate localitățile din împrejurime.
 Curățire hemică de haine bărbătești dame și copii, uniforme costume broderii, pânzături, plapome, stofe de mobile și decorații perdele, coperte, covoare se curăță radical, devine ca nouă.
 Specialități: Curățire de pere de struț. Obiectele menționate se văpesc iarăși în aceea culoare, sau în alte culori. Toate obiectele în negru, așa că apar ca nouă.
 Comandele din afară cu poșta se execută prompt.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară

1913		1914	
16 Februarie	8 Februarie	15 Februarie	15 Februarie
Activ:			
208.085,833	152.581.033 (stoc. Janr . 151.846.852 56.504.800 (met.) trate c. aur 56.642.000)	208.617.880	208.488,852
1.512,856	Argint și diverse monede	537,906	544,417
154.219,704	Portofoliu Român și străin	172.021,082	177,319.195
	(15.135,800 Impr. pe ef. pub. 23.298,800 34.721,200 Impr. pe ef. p. în ct. crt: 41.505,200 16.587,028 din care nu s'au rid. lei: 23.182,695)		
33.269,972	18.134,172 18.322,505	43.193,283	41.621.305
	Imprumutul Statului (fără dobândă)	12.802,059	12.802,059
13.273,740	11.999,89	11.999,674	11.999,674
11.999,89	Efectele capital. social	16.945,877	16.945,877
17.319,977	Efectele fondului de rezervă	4.070,281	4.070,281
4.150,281	Efect. fond. de amort. imob. m. și maș.	6.545,847	6.601.018
6.401,688	Imobile	1.005,076	1.005,757
866,138	Mobilier și mașini de Imprimerie	456,536	631.091
600,041	Cheletueli de Administrațiune	145,924,092	146.714,092
108.846,537	Efecte și alte valori în păstrare	108,066,238	106.494.828
110,970,830	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	15,559,430	11.402.645
32.999,126	Conturi curente	23,784,125	23.808.184
9.544,023	Conturi de valori	9.549,472	8.143.041
4.370,131	Conturi diverse		
718.430,768		781.078,748	778.589,316
Pasiv:			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
34.219,790	Fond de rezervă	36,794,298	36.794.298
4.993,400	Fond. amort. imob. mob. și mașini	5,309,358	5.309,358
392,487,470	Bilete de bancă în circulațiune	399.851,080	403.882.020
1,331,257	Dobânzi și beneficii diverse	1,315,427	1.543,958
25,535,041	Conturi curente și recep. la veder	31.245,440	32.059.559
219,817,367	Efecte și alte valori de restituit	253,990,420	253,205.920
28,046,543	Conturi diverse	40.572,725	34.294.203
718.430,768		781,078,748	778.589,316
Taxa: Scent %/6, Dobânda 6%.			

THEXTRA

cel mai fin extract de ceai fluid
Bun și ieftin.
 Indispensabil pentru spor și economi
 Se capătă la I. L. A. Hesshaimer
 Victor Schreiber, Brüder Fleischer
 Julius Teutsch, drogerie, Alfred
 Kamuer, Karl Irk's succesorii,
 Heinrich Petersberger, N. Grădi-
 nar, Coleșa & Pană, Seewaldt succ,
 E. Mönich etc.

Wilhelm Csallner,

turtar.
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 30.
 Produce cele mai bune și fine turte
 dalei cu dăresuri, migdale, piper
 și turtă de Nürnberg.
 Pentru restaurante cele mai
 fine **prăjituri desert.**
 Tot acolo se capătă Met de miere foarte fin
 și cu efect vindecător.
 Pentru oameni recunoscute
 turtă dulce a lui Csallner.
 52-53 Vănzătorilor se dă rabat.

Vă rugăm să priviți vitrinele la
LANG, ROSENTHAL & PALMHERT

Târgul boilor Nr. 1. BRAȘOV, Strada porții Nr. 4. (37-59)

SAMUEL LIPOT

Cel mai mare magazin în Ardeal de
 haine gata pentru bărbați, băieți și fete.

Brașov, Târgul Inului 31-33 (Palatul Czell).

Mare ocasiune de a cumpăra.

Toată marfa din prăvălie se vinde cu prețurile de fabrică, cât va ținea depositul, fără obligament de a cumpăra.

Reuniunile au favorul de prețuri scăzute.

Ori și ce concurență eschisă.